

نشست علمی - پژوهشی
پیامبر اعظم عليه السلام از دیدگاه قرآن و نهج البلاغه

شناسنامه نشست علمی - پژوهشی:

شماره نشست: ۳

نوع نشست: عمومی

استاد نشست: سرکار خانم طاهره حیدری مجد

تعداد شرکت کنندگان: ۱۵۰ نفر

زمان: پنجشنبه مورخ ۱۳۹۱/۰۸/۲۵

مکان: سالن حسینیه موسسه آموزش عالی بنت الهدی

اهم اقدامات انجام شده:

۱. هماهنگی با گروه علمی تربیتی علوم قرآن و حدیث جهت معرفی استاد؛
۲. سفارش طراحی و چاپ پوستر و بنرهای تبلیغاتی نشست؛
۳. اطلاع رسانی در سطح موسسه؛
۴. هماهنگی سالن برگزاری نشست از لحاظ نور، صوت، تهویه و ...؛
۵. ثبت و ضبط نشست؛
۶. پیاده سازی متن سخنرانی استاد؛

اهم مباحث مطرح شده:

پیامبر اکرم ﷺ دارای ویژگی های بسیار والایی هستند که در برخی از آیات قرآن بدان اشاره شده است. در این بحث، با ذکر برخی از ویژگی های شخصیتی حضرت محمد ﷺ، آیاتی از قرآن و سخنانی از حضرت علی علیه السلام که اشاره به همان ویژگی دارد بیان می گردد.

۱. پیامبر اکرم ﷺ، صراط مستقیم

- سوره حمد: یکی از مهم ترین ویژگی های مهمی که پیامبر داشته و در قرآن نیز به آن اشاره شده، این است که اولین سوره قرآن، حمد است. این سوره یکی از ویژگی های خاص پیامبر ﷺ بوده که دو بار بر حضرت نازل گردیده است.

- سوره یس / آیه ۱-۴:

یس ﴿۱﴾ یس [یا سین] (۱)

وَالْقُرْآنِ الْحَکِیمِ ﴿۲﴾ سوگند به قرآن حکمت آموز (۲)

إِنِّکَ لَمِنَ الْمُرْسَلِینَ ﴿۳﴾ که قطعاً تو از [جمله] پیامبرانی (۳)

عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِیمٍ ﴿۴﴾ بر راهی راست (۴)

- سوره یس / آیه ۶۱:

وَأَنْ اعْبُدُونِی هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِیمٌ ﴿۶۱﴾ و اینکه مرا بپرستید این است راه راست (۶۱)

۲. پیامبر اکرم ﷺ دارای عالی ترین قرب به درگاه الهی

- سوره اسراء / آیه ۱:

سُبْحَانَ الَّذِی أَسْرَى بِعَبْدِهِ لَیْلًا مِّنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ إِلَى الْمَسْجِدِ الْأَقْصَى الَّذِی بَارَكْنَا حَوْلَهُ لِنُرِیَهُ مِنْ

آیَاتِنَا إِنَّهُ هُوَ السَّمِیعُ الْبَصِیرُ ﴿۱﴾ منزه است آن [خدایی] که بنده اش را شبانگاهی از مسجد الحرام به

سوی مسجد الاقصی که پیرامون آن را برکت داده ایم سیر داد تا از نشانه های خود به او بنمایانیم که

او همان شنوای بیناست (۱)

این آیه اشاره به مسئله معراج پیامبر ﷺ دارد که در این سفر الهی، نماز را به عنوان یک هدیه الهی برای امت اسلامی به ارمغان آوردند.

- سوره نجم / آیه ۲:

مَا ضَلَّ صَاحِبُکُمْ وَمَا غَوَىٰ ﴿۲﴾ که هرگز دوست شما [= محمد «ص»] منحرف نشده و مقصد را

گم نکرده است (۲)

در شب معراج پیامبر ﷺ به عالی ترین درجاتی نائل می شوند که هیچ یک از پیامبران به این مقامات نائل نشده اند.

۳. صلوات مخصوص خدا بر پیامبر ﷺ

- سوره احزاب / آیه ۵۶:
إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا ﴿۵۶﴾ خدا و فرشتگانش بر پیامبر درود می فرستند؛ ای کسانی که ایمان آورده اید، بر او درود فرستید و سلام گوید و کاملاً تسلیم (فرمان او) باشید.
- نهج البلاغه / خطبه ۵۳
- نهج البلاغه / خطبه ۷۱
- نهج البلاغه / حکمت ۳۶۲

۴. پیامبر اکرم ﷺ ، دارای خلق عظیم و بهترین الگو

- سوره قلم / آیه ۴:
وَإِنَّكَ لَعَلَى خَلْقٍ عَظِيمٍ ﴿۴﴾ و تو اخلاق عظیم و برجسته ای داری.
- سوره احزاب / آیه ۲۱:
لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُو اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا ﴿۲۱﴾ مسلماً برای شما در زندگی رسول خدا سرمشق نیکویی بود، برای آنها که امید به رحمت خدا و روز رستاخیز دارند و خدا را بسیار یاد می کنند.
- نهج البلاغه / خطبه ۱۵۹
- نهج البلاغه / خطبه ۱۹۶
- نهج البلاغه / خطبه ۲۳۲
- نهج البلاغه / نامه ۹
- نهج البلاغه / نامه ۲۳
- نهج البلاغه / نامه ۲۵
- نهج البلاغه / نامه ۳۱
- نهج البلاغه / نامه ۵۳

۵. ارتباط تنگاتنگ پیامبر ﷺ با خدا

- سوره نساء / ۱۲-۱۳:

وَلَكُمْ نِصْفُ مَا تَرَكَ أَزْوَاجُكُمْ إِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُنَّ وَلَدٌ ۖ فَإِنْ كَانَ لَهُنَّ وَلَدٌ فَلَكُمْ الرُّبْعُ مِمَّا تَرَكَنَّ ۖ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّتِهِ يُوَصِّينَ بِهَا أَوْ دَيْنٍ ۖ وَلَهُنَّ الرُّبْعُ مِمَّا تَرَكَتُمْ إِنْ لَمْ يَكُنْ لَكُمْ وَلَدٌ ۖ فَإِنْ كَانَ لَكُمْ وَلَدٌ فَلَهُنَّ الثُّمْنُ مِمَّا تَرَكَتُمْ ۖ مَنْ بَعْدَ وَصِيَّتِهِ تُوَصُّونَ بِهَا أَوْ دَيْنٍ ۗ وَإِنْ كَانَ رَجُلٌ يُورَثُ كَلَالَةً أَوْ امْرَأَةٌ وَلَهُ أَخٌ أَوْ أُخْتٌ فَلِكُلِّ وَاحِدٍ مَنَّهُمَا السُّدُسُ ۖ فَإِنْ كَانُوا أَكْثَرَ مِنْ ذَلِكَ فَهُمْ شُرَكَاءُ فِي الثُّلُثِ ۖ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّتِهِ يُوَصَّىٰ بِهَا أَوْ دَيْنٍ غَيْرِ مُضَارٍّ ۖ وَصِيَّتُهُ مِنَ اللَّهِ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَلِيمٌ ﴿١٢﴾

تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ ۖ وَمَنْ يُطِعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ۖ وَذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١٣﴾

و برای شما، نصف میراث زنانان است، اگر آنها فرزندی نداشته باشند؛ و اگر فرزندی داشته باشند، یک چهارم از آن شماست؛ پس از انجام وصیتی که کرده‌اند، و ادای دین (آنها). و برای زنان شما، یک چهارم میراث شماست، اگر فرزندی نداشته باشید؛ و اگر برای شما فرزندی باشد، یک هشتم از آن آنهاست؛ بعد از انجام وصیتی که کرده‌اید، و ادای دین. و اگر مردی بوده باشد که کلاله [= خواهر یا برادر] از او ارث می‌برد، یا زنی که برادر یا خواهری دارد، سهم هر کدام، یک ششم است (اگر برادران و خواهران مادری باشند)؛ و اگر بیش از یک نفر باشند، آنها در یک سوم شریکند؛ پس از انجام وصیتی که شده، و ادای دین؛ بشرط آنکه (از طریق وصیت و اقرار به دین)، به آنها ضرر نزنند. این سفارش خداست؛ و خدا دانا و بردبار است.

اینها مرزهای الهی است؛ و هر کس خدا و پیامبرش را اطاعت کند، (و قوانین او را محترم بشمرد)، خداوند وی را در باغهایی از بهشت وارد می‌کند که همواره، آب از زیر درختانش جاری است؛ جاودانه در آن می‌مانند؛ و این، پیروزی بزرگی است!

- نهج البلاغه / خطبه ۲

- نهج البلاغه / خطبه ۸۲

- نهج البلاغه / خطبه ۹۹

- نهج البلاغه / خطبه ۱۵۱

- نهج البلاغه / خطبه ۱۷۷

- نهج البلاغه / خطبه ۱۸۵

- نهج البلاغه / خطبه ۱۸۹

- نهج البلاغه / خطبه ۲۰۵

۶. ارتباط تنگاتنگ پیامبر ﷺ با حضرت علی علیه السلام

- سوره مائده / آیه ۶۷

يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُ وَاللَّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ﴿٦٧﴾ ای پیامبر آنچه از جانب پروردگارت به سوی تو نازل شده ابلاغ کن و اگر نکنی پیامش را نرسانده‌ای و خدا تو را از [گزند] مردم نگاه می‌دارد آری خدا گروه کافران را هدایت نمی‌کند (۶۷)

- سوره مائده / آیه ۳

الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتَمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيْتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا فَمَنِ اضْطُرَّ فِي مَخْمَصَةٍ غَيْرَ مُتَجَانِفٍ لِإِيْمَانِهِ فِإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٣﴾ امروز دین شما را برایتان کامل و نعمت خود را بر شما تمام گردانیدم و اسلام را برای شما [به عنوان] آیینی برگزیدم و هر کس دچار گرسنگی شود بی‌آنکه به گناه متمایل باشد [اگر از آنچه منع شده است بخورد] بی‌تردید خدا آمرزنده مهربان است (۳)